

Gyepükaján, nagykeszi templomrom

2010 április 28. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Sorozatunk múlt heti részében az ipolyszögi Kiskeszi román kori körtemplománál jártunk. A település nevére?l megjegyeztük, hogy a honfoglaló Keszi nemzetség emlékét őrzi, amint több tucat további helység Magyarországon. Pontosító szóösszetételekben a Bátorkeszi, Budakeszi, Dunakeszi, Tiszakeszi, Garamkeszi, Magyarkeszi, Gyulakeszi, Papkeszi, Sárkeszi, Dacsókeszi, Karancskeszi stb. helynevek éppúgy e történelmi nevet viselik, mint a Várkeszt?, Egyházaskesz? és Kesz?hidegkút. A török korban elpusztult Veszprém megyei Nagykeszi Gyepükaján községre?l néhány kilométerre keletre, a Melegvíz-patak mentén található. Az összetételekben szerepel? 'gyep?' szóval akár folytathatnánk is földrajzi neveink boncolgatását, hiszen a Bakonyban több helynevünk – Farkasgyepü, Bakonygyepes stb. – utal a honfoglalás korában védelmi célból torlással vagy egyéb akadállyal átjárhatatlanná tett küls?-bels? mezsgyére. E régi helynevek együttese mindenképp azt bizonyítja, hogy a környéket már a X. században magyarok lakták.

Az egykori Nagykeszi pusztát helyét csak Árpád-kori templomának romja jelzi. Írott nyom csak kés?bb és közvetve utal a falura: egy 1346-ban kelt birtokleírás Szent Péter apostol tiszteletére emelt egyházat említ szentkirálykeresztúri határában. Nem tudhatjuk, hogy ez azonos-e az itt bemutatott templommaradvánnyal, de ennél többet a szakkönyvekben sem találunk.

Ami a helyszínen elénk tárul, az leny?göz?! A ritkás ligeterd?ben zöldell? tisztás közepén messzir?l látható, hófehér mészk?b?l rakott, magas torony áll. A hozzá csatlakozó, keletelt hajó közepéb?l jókora fák n?ttek ki, az elmúlás és az élet szimbólumaként. Az épület szerkezete csupán annyiban tér el a XII–XIII. században szokványos falusi plébániatemplomokétól, hogy négyszögletes, l?réses tornya nem a hossz tengelyben, hanem attól északra helyezkedik el. Földszintjén egy boltváll csekély maradéka látható, az emeletre – amelynek szintjét az üres gerendafészkek jelzik – minden bizonnyal a karzat fel?l lehetett átjutni a hajóból. Ez utóbbi az évszázadok alatt alaposan feltölt?dött k?törmelékekkel, s a kis híján teljesen eltemetett szentélyr?l csak azt tudjuk, egyenes harántfallal záródott.

A Sümegyet Devecserrel összeköt? országút mentén fekv?, hétszáz lelkes Gyepükaján lakói 2000-ben emlékkövet állítottak a határban lév? öreg templom mellé, a község címerébe belefoglalták a fest?i épületrom képét. A falu újkori plébániatemploma el?tt a földön hever? k?lap állítólag Nagykeszib?l került oda. A négy évtizede készült Genthon-féle m?emlékregiszter szerint a hátoldalán felirat látható. Eddig még senkit sem vitt rá a kíváncsiság, hogy megfordítsa.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló